

COVID-19 sonrasında Çin, A.B.D'ye rağmen, Latin Amerika'nın en çok ihracat yaptığı temel ülke olma rolünü güçlendirmeye devam edecek

Paris, 5 Ekim 2021 – Çin ve Latin Amerika arasındaki ticari ilişkiler son yirmi yıldır önemli ölçüde artarak ABD-Latin Amerika ilişkilerine kıyasla giderek daha çok ön plana çıkmaya başladı. Bu devam eden trendin ardında, dünyanın en büyük iki ekonomisindeki farklı büyüme oranları ve ABD ile Çin hükümetlerinin son yıllarda uyguladıkları ticaret politikaları gibi çeşitli sebepler bulunmaktadır.

Önümüzdeki dönemde en büyük altı Latin Amerika ekonomisini (Arjantin, Brezilya, Şili, Kolombiya, Ekvador ve Peru) (Meksika hariç¹) bir grup olarak ele aldığımızda bu ülkelerin ihracat büyüme oranlarının yurtiçi talepteki genişlemeyi aşmasının beklendiğini görüyoruz. Benzer şekilde, bölgedeki faaliyetlerde görülecek sıçramanın, ortalama küresel ekonomik canlanmadan ve özellikle de Çin ve ABD'deki gelişmelerden daha düşük olması beklenmektedir. Dolayısıyla 2021 yılında Çin ve ABD'ye yapılan satışlarda parlak bir performans görülecektir. Çin'in, Latin Amerika için ihracat pazarı olarak önemi, ABD ile karşılaştırıldığında büyük bir avantajla artmaya devam etmesi beklenmektedir.

Coface ekonomisti Patricia Krause «Latin Amerika'dan Çin ve ABD'ye yapılan ihracat çeşitlilik açısından hayli zayıftır ve büyük ölçüde emtialara dayanıyor. Çin'le olan ticarete bu durum daha da dikkat çekicidir. Emtia fiyatlarındaki artış, Latin Amerika bölgesinin rüzgârı arkasına aldığı anlamına geliyor zira çoğu ülke bundan faydalanıyor» dedi.

Çin, çeşitlilik açısından hâlâ zayıf olan LatAm ihraç ürünleri için önemli bir pazar olarak ABD'yi yakalamış ve hatta geçmiş durumda

Çin, 2010 yılında LatAm grubunun ihracat işlemleri için ana ihraç pazarı olma rolünü ABD'den devraldı. ABD'nin 2010-2019 yılları arasında bu ihracat işlemlerine katkısı nispeten aynı düzeyde kalırken, Asya devi, 2014 yılında emtia fiyatlarındaki beklenmedik artışlar durduktan sonra dahi LatAm grubu için önemini arttırmaya devam etti. **ABD'nin payının düşük kalması, Latin Amerika'yla ticari ilişkilerin derinleştirilmesine yönelik ilginin eksik olmasına bağlanabilir** ki bu durum Donald Trump'ın başkanlık dönemi (2017-2021) boyunca daha da belirgin bir hâl almıştır. Çünkü Trump yönetiminin ABD'nin Meksika ve Çin ile olan ticaret açığını azaltmaya odaklanması ve ayrıca LatAm bölgesine karşı genel bir ilgisizlik göstermesi zamanla Çin tarafından doldurulan bir boşluk yaratmıştır. **Son olarak, Trump yönetimi sırasında ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşı da küresel tarımsal gıda sektöründe bazı "ihracat rotalarının"** ABD'li üreticilerin zararına, Brezilya gibi Latin Amerikalı üreticilerin ise yararına olacak şekilde **değişmesine neden olmuştur.** Şu anda ABD'nin Şili, Kolombiya ve Peru ile Çin'in ise Şili ve Peru ile ticaret anlaşmaları vardır. Arjantin, Brezilya ve Ekvador'un ise bu iki dev ülke ile geniş kapsamlı anlaşmaları bulunmamaktadır.

¹ Meksika bu gruba dâhil edilmemiştir zira hem 1994 yılında yürürlüğe giren ve nihayetinde Temmuz 2020'de yerini USMCA'ya bırakan NAFTA ticaret anlaşması hem de coğrafi yakınlığı sebebiyle ABD ile tarihsel olarak çok sıkı ticari ilişkileri bulunmaktadır.

Emtia ihracatının GSYİH içindeki ağırlığı, seçilen bu altı Latin Amerika ülkesi arasında farklılık göstermektedir. 2020 yılında Şili, ihracatın GSYİH içindeki oranı açısından en yüksek düzeye (%29) ulaşmış ve onu Peru (%21), Ekvador (%20), Brezilya (%15), Arjantin (%14) ve Kolombiya (%11) izlemiştir.

Ayrıca ABD ve Çin'in dış satışlardaki payları bir ülkeden diğerine farklılık göstermektedir. Çin Brezilya, Şili ve Peru için ana ihracat pazarı iken, ABD Kolombiya ve Ekvador için ana ihracat rotasıdır. Arjantin için ise, ana alıcı Brezilya'dır ve onu Avrupa Birliği (AB), Çin ve ardından ABD takip ediyor. Bunların yanı sıra, AB Brezilya, Kolombiya ve Ekvador için ikinci ana ihracat pazarı olup, Brezilya'nın üçüncü ana ihracat pazarı ABD iken Kolombiya ve Ekvador'un üçüncü ana ihracat pazarı ise Çin'dir. ABD ve Çin'in birlikte Şili'nin dış satışlarının %50'den fazlasını, Brezilya ve Peru'nun toplam dış satışlarının ise %40'tan fazlasını almaları da kayda değerdir. Sonuç olarak, **ABD ve Çin'e yapılan ihracatlar bölge içindeki ticarete kıyasla daha fazladır.**

Latin Amerika'dan Çin ve ABD'ye yapılan ihracat çeşitlilik açısından hayli zayıftır ve büyük ölçüde emtialara dayanır. Çin'le olan ticarete bu durum daha da ön plana çıkmaktadır. Toplam olarak bu altı ülkenin Çin'e yaptığı ihracatların %93'ünü madenler (%40), tarımsal gıdalar (%35) ve enerji (%18) oluşturmaktadır. Arjantin ve Ekvador'dan Çin'e yapılan ihracat büyük oranda tarımsal gıdalara yoğunlaşırken, Şili ve Peru'dan maden, Kolombiya'dan ise enerji ihracatı yoğunudur. Bu bağımlılık nispeten daha düşük (%72) olsa da aynı üç emtia grubunun ABD'ye yapılan ihracatta da bir egemenliği söz konusudur.

COVID krizinin küresel dış ticaret üzerindeki etkilerinden Latin Amerika da payına düşeni aldı. Bu altı ülkenin 2020 yılında toplam ihracatında %8'lik bir düşüş kaydedilmiştir. Geçen yıl genel itibariyle bu ülkelerin ABD'ye yaptıkları ihracat, Çin'e yaptıkları ihracattan daha fazla etkilenmiştir. Bu ülkelerin ABD'ye ihracatı %19 oranında düşerken, Çin'e ihracatı %4 oranında artmıştır. Çin'e yapılan ihracatın etkilere karşı daha dirençli olması Çin ekonomisinin ABD ekonomisinden daha hızlı toparlanmış olmasıyla izah edilmektedir. Ek olarak, **ihrac edilen mal grubu da bu konuda önemli bir rol oynamıştır ki Çin'e yüksek oranda tarımsal ürün ihrac edilmesi buna örnek verilebilir.** Temel ürün olarak gıdaya olan talep, kriz döneminde krize dirençli olduğunu kanıtlamış ve hatta artmıştır.

Çin, LatAm ihracatları açısından güçlü konumunu koruyacak ancak yakın zamanda ihracat malları grubunda çeşitlenme görünmüyor

2021 yılında Latin Amerika ülkelerinin ihracatlarının, iç pazara olan satışlardan daha fazla olması beklenmektedir. Bölgede COVID aşılmasının gecikmesi ve ayrıca yeni vaka ve virüs kaynaklı ölüm sayılarının kontrol altına alınmasının daha uzun bir zaman alması, ekonomik canlanma yaşanmasını da engellemiştir. Nitekim **Coface da 2021 yılında ABD ve Çin'in büyüme oranlarının sırasıyla %6,5 ve %7,5 olmasını beklerken, aynı dönemde Latin Amerika'da ortalama büyüme oranının %5,2 olacağını öngörmektedir.**

Buna ek olarak, **bu yıl uluslararası emtia fiyatlarında gözlenen artış da ihracatçı olan bölge için bir kuyruk rüzgârı işlevini görmektedir.** Örneğin, demir, bakır ve soya fasulyesinin ortalama fiyatları 2021 Ocak ayı ile Eylül sonu arasındaki dönemde yıllık rekor seviyelerini geride bırakmıştır. Bu durum, dünyanın ikinci en büyük demir üreticisi olan Brezilya'yı desteklemektedir. Bakıra baktığımızda ise, mevcut fiyat seviyeleri (2011 rekorunun %4 üzerinde) sırasıyla dünyanın birinci ve ikinci en büyük üreticileri olan Şili ve Peru'ya fayda sağlamaktadır. Tarım ürünlerine bakıldığında ise, rekor fiyat seviyeleri özellikle Brezilya ve Arjantin'in lehinedir.

ABD'ye kıyasla Çin'in Latin Amerika ihracatında büyük bir pazar olma rolünü sürdürmesi beklenmektedir. Başkan Biden'ın Beyaz Saray'a gelişi, Trump dönemindeki ticaret karşıtı katı söylemi yumuşatmış olmakla birlikte, Biden'ın ticari ilişkilerin derinleştirilmesine veya yeni ticaret anlaşmalarının yapılmasına öncelik vermesi pek ihtimal dâhilinde değildir. Yeni ABD yönetiminin hâlihazırda Guatemala, El Salvador ve Honduras'tan ABD'ye yönelik güçlü göçmen akışıyla mücadele etmeye ve Meksika ve Kanada ile yapılan USMCA ticaret anlaşmasını hayata geçirmeye odaklanması çok daha olasıdır. **Bununla birlikte, Asya devinin son yıllarda güçlendiğini gördüğümüz, yatırımlar ve ihracat yerine tüketim odaklı bir büyüme modeline kaymasının, genel itibariyle daha az emtiya ihtiyacı duyacağı anlamına geldiğini de unutmamak gerekiyor.**

Gelecek dönemlerde küresel çevre ajandasının ivme kazanmasıyla ve daha fazla bakır, lityum gibi madenlere ihtiyaç doğmasıyla birlikte emtialar arasında gördüğümüz farklı performansların devam etmesi beklenmektedir. Bu durum bakır piyasası için parlak bir görünüm vadetmekte ve dolayısıyla Şili ve Peru için avantaj yaratmaktadır. Buna karşın, bu iki ülkedeki siyasi ortam yerel piyasada faaliyet gösteren madencilik şirketlerinin kazançlarını azaltabilir. Özellikle COVID krizinin tetiklediği güçlü toplumsal gerginlikler ve mevcut yüksek uluslararası fiyatlar, bu ülkelerin ikisinde de artan imtiyaz hakkı ücretleri konusundaki tartışmanın ön plana çıkmasına katkıda bulunmuştur.

Çalışmanın tamamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

MEDYA İRTİBAT:

Verda YAKAR – T. +90 (216) 251 99 10 verda.yakar@coface.com

Coface: Birlikte Ticareti Geliştirmek İçin

75 yıllık deneyimi ve güçlü ağı, Coface'ı ticari alacak sigortası alanında ve küresel ekonomide bir referans noktası haline getirmiştir. Sektördeki en çevik küresel ticari alacak sigortası ortağı olma hedefiyle Coface uzmanları dünya ekonomisinin nabzını tutarak 50.000 müşterisinin başarılı, sürekli olarak büyüyen ve dinamik iş faaliyetleri geliştirmelerini desteklemektedir. Grubun hizmetleri ve çözümleri, şirketleri koruyarak hem yurt içi piyasalarda hem de ihracat pazarlarında satış yapma olanaklarını arttırmak için kredi kararları almalarına yardımcı olmaktadır. 2020 yılında Coface 100 ülkedeki yaklaşık 4.450 çalışanı ile 1.45 milyar €'luk bir ciro kaydetmiştir.

www.coface.com.tr

Coface SA. is listed on Euronext Paris – Compartment B
ISIN: FR0010667147 / Ticker: COFA